

Τι σημαίνει Ιερά Παράδοση;

Τα βιβλία της Καινής Διαθήκης άρχισαν να γράφονται είκοσι περίπου έτη μετά την Ανάσταση του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και την κάθοδο του Αγίου Πνεύματος κατά την ημέρα της Πεντηκοστής, το τελευταίο από αυτά συγγράφηκε περί το 90 μ.Χ.. Έως ότου λοιπόν γραφούν όλα τα βιβλία της Καινής Διαθήκης και αποτελεσθεί ο Κανόνας (η συλλογή των βιβλίων) της Κ. Διαθήκης, η διδασκαλία του Κυρίου και των Αποστόλων παραδιδόταν από στόμα σε στόμα προφορικά. Επιπλέον στα Ευαγγέλια και τα άλλα βιβλία της Κ. Διαθήκης δεν γράφτηκαν όλα όσα δίδαξε και είπε και έκανε ο Κύριος. Όπως γράφει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, υπάρχουν ακόμη: *«καί ἄλλα πολλά ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐάν γράφηται καθ' ἓν, οὐδέ αὐτόν οἴμαι τόν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία»* (Ιωάν. κα' 25). Είναι , λέει, τόσο πολλά αυτά που έκανε και είπε ο Ιησούς Χριστός, ώστε, εάν γράφονταν ένα-ένα λεπτομερώς δεν θα χωρούσαν όλα τα βιβλία του κόσμου. Γραπτώς αλλά και προφορικώς λοιπόν παραδόθηκαν από τους αγίους Αποστόλους στους διαδόχους τους και από εκείνους στους δικούς τους διαδόχους και έφθασαν μέχρι σε μας αυτές οι διδασκαλίες. Σαφώς το γράφει αυτό ο απόστολος Παύλος προς τους Χριστιανούς με τα εξής: *«Στήκετε, καί κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου (προφορικώς) εἴτε δι' ἐπιστολῆς (γραπτώς) ἡμῶν»* (Β' Θεσσαλ. β' 15). Αποτελούν οι άγραφες αυτές και προφορικώς παραδεδομένες αποστολικές διδασκαλίες μαζί με τα θεόπνευστα βιβλία, που συνέγραψαν οι μαθητές και Απόστολοι του Κυρίου, τη λεγόμενη Ιερά Αποστολική Παράδοση, η οποία είναι η βάση και το θεμέλιο της διδασκαλίας της Ορθοδόξου Πίστεως.

Αυτή η άγραφη καταρχάς ιερή Αποστολική Παράδοση λίγο-λίγο στους κατόπιν αιώνες συστηματοποιήθηκε από τους αγίους Πατέρες της Εκκλησίας και διατυπώθηκε γραπτώς και περιλήφθηκε στους δογματικούς όρους και τους κανόνες των αγίων Οικουμενικών Συνόδων. Σε τούτο συντέλεσε και το ότι με την πάροδο των ετών άρχισαν να διαδίδονται μεταξύ των Χριστιανών εσφαλμένες και ψευδείς διδασκαλίες. Τότε λοιπόν οι Επίσκοποι της Εκκλησίας μαζεύονταν και συγκροτούσαν Οικουμενικές Συνόδους. Με οδηγό τη γραπτή διδασκαλία της Αγίας Γραφής και τη γραπτή ή άγραφη διδασκαλία της Αποστολικής Παραδόσεως, υπό την έμπνευση, το φωτισμό και την καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος εξέταζαν τις νεοφανείς αιρετικές διδασκαλίες και καταδείκνυαν το ψεύδος και την πλάνη που υπήρχαν σε αυτές και τις καταδίκαζαν. Έτσι διατύπωναν βάσει της Αγίας Γραφής και της Αποστολικής Παραδόσεως τα δόγματα και τους όρους της Πίστεως. Κάθε διδασκαλία, η οποία δεν ήταν σύμφωνη προς όσα οι άγιοι Απόστολοι δίδαξαν είτε γραπτώς είτε προφορικώς, καταδικαζόταν. Με τον τρόπο αυτόν, η Ιερή Παράδοση πλουτιζόταν τώρα πλέον με τις εν Αγίω Πνεύματι αποφάσεις των Αγίων Οικουμενικών Συνόδων. Στις Οικουμενικές Συνόδους έλαβαν μέρος μεγάλοι της Εκκλησίας Πατέρες, όπως ο Μέγας Αθανάσιος στην πρώτη το 325 μ.Χ. στη Νίκαια, ο Θεολόγος Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός στη δεύτερη το 381 μ.Χ. στην Κωνσταντινούπολη κλπ.. Αλλά και όταν αυτοί για οποιονδήποτε λόγο δεν ήταν παρόντες, λαμβάνονταν σοβαρά υπόψιν τα συγγράμματά τους και η διδασκαλία τους μέχρι σημείου, ώστε ολόκληρη η έκτη Οικουμενική Σύνοδος να υιοθετεί γνώμες και κανόνες του Μεγάλου Βασιλείου και να γράφει στον 102ο κανόνα

της ότι διατυπώνει την απόφασή της: «καθώς ὁ ἱερός ἡμᾶς ἐκδιδάσκει Βασίλειος».

Τοιουτοτρόπως η Ιερά Παράδοση βάσει πάντοτε της Αγίας Γραφής και της Αποστολικής Παραδόσεως και της λατρευτικής ζωής της ολοένα αναπτυσσομένης Εκκλησίας ολοκληρώθηκε και συμπληρώθηκε τον ὄγδοο αιώνα με την ἑβδομη Αγία και Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας το 787 μ.Χ.. Ἐτσι σύμφωνα με τη ζωή της Εκκλησίας και τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής και της Αποστολικής Παραδόσεως απαρτίσθηκε η ιερή Εκκλησιαστική Παράδοση, η οποία περιλαμβάνει και μερικά τα οποία δεν αναφέρονται μεν συγκεκριμένα στην Αγία Γραφή, είναι όμως σύμφωνα με τη διδασκαλία της.

ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Η Ιερή Παράδοση περιέχει ὅ,τι διαλαμβάνει και διδάσκει και η Αγία Γραφή, αλλά και κάτι περισσότερο, μερικά που, ὅπως και παραπάνω είπαμε, δεν τα έχει η Αγία Γραφή. Να αναφέρουμε μερικά προς κατατόπισή μας. Το να κτίζουμε τις εκκλησίες μας και να προσευχόμαστε κατά Ανατολάς δεν το λέει η Γραφή, είναι της Παραδόσεως. Ομοίως το να κάνουμε το σημείο του Σταυρού, και αυτό της Παραδόσεως είναι. Η τέλεση του Βαπτίσματος, ὅπως γίνεται, η ευλογία του ὕδατος της ιερής κολυμβήθρας, ο νηπιοβαπτισμός, η χρίση του βαπτιζομένου με ἅγιο ἔλαιο, η τριττή κατάδυση στο νερό της κολυμβήθρας, η χρίση και σφράγιση του βαπτισθέντος με το Ἅγιο Μύρο, της Παραδόσεως είναι και αυτά. Από την Παράδοση επίσης είναι ο τρόπος, κατά τον οποίο τελείται η θεία Λειτουργία, ὅπως και οι διάφοροι λειτουργικοί τύποι, οι ευχές της

αγίας Αναφοράς και του καθαγιασμού των Τιμίων Δώρων, ο τρόπος της κοινωνίας των πιστών. Ακόμη οι νεκρώσιμες ακολουθίες, τα μνημόσυνα, τα μνημονεύματα ζώντων και τεθνεώτων και άλλα. Όλα αυτά τα διδασκόμαστε από την άγραφη, όπως ήταν στην αρχή, Παράδοση. Και για τα μνημόσυνα λέει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: *«Οὐκ εἰκῆ ταῦτα (όχι δηλαδή τυχαία και άσκοπα) ἔνομοθετήθη ὑπό τῶν Ἀποστόλων τό ἐπί τῶν φρικτῶν μυστηρίων μνήμην γίνεσθαι τῶν ἀπελθόντων».*

Αυτή λοιπόν η Ιερή Παράδοση, η οποία περιλαμβάνει την Αποστολική Παράδοση και την Εκκλησιαστική Παράδοση, είναι η δεύτερη πηγή της Ορθοδόξου πίστεως. Σαν επίλογος και επισφράγιση τρόπον τινά της Ιερής Παραδόσεως τέθηκαν από την έβδομη Οικουμενική Σύνοδο οι εξής λόγοι: *«Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ Ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ Διδάσκαλοι ὡς ἔδογματίσαν, ἡ Οἰκουμένη ὡς συμπεφώνηκεν... Ὁ Χριστός ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν... Αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν Ὁρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τήν οἰκουμένην ἐστήριξε».*

Την Ιερή αυτή Παράδοση, έτσι όπως διαμορφώθηκε οριστικά και τελικά και έκλεισε με την έβδομη Οικουμενική Σύνοδο, μόνο η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει ως πηγή της διδασκαλίας της γνήσια και ισόκυρη της Αγίας Γραφής. Μόνο η Ορθόδοξη Εκκλησία. Διότι οι μεν Προτεστάντες έχουν απορρίψει τελείως την Ιερή Παράδοση και αρκούνται μόνο στην Αγία Γραφή. Και επειδή δεν έχουν ως οδηγό της ερμηνείας της Αγίας Γραφής την Ιερή Παράδοση, έχουν περιπέσει σε πλήθος κακοδοξιών και είναι διηρημένοι σε εκατοντάδες κοινότητες και παραφυάδων. Οι δε Ρωμαιοκαθολικοί

(Παπικοί) και μετά την έβδομη Οικουμενική Σύνοδο πρόσθεσαν νέα δόγματα, τα οποία ή είναι σαφώς αντίθετα προς την Αγία Γραφή και την Ιερή Παράδοση (όπως είναι το δόγμα τους ότι το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται «και εκ του Υιού», το περίφημο filioque), ή δεν μαρτυρούνται και δεν στηρίζονται ούτε στην Αγία Γραφή ούτε στην Ιερή Παράδοση των οκτώ πρώτων αιώνων.

Μόνο λοιπόν η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει τις δύο αυτές θείες και ουράνιες πηγές της διδασκαλίας της, την Αγία Γραφή και την Ιερή Παράδοση. Και η μεν Αγία Γραφή είναι γνωστή σε όλους. Της δε Ιερής Παράδοσης συντομότερη και περιληπτική έκθεση είναι το ιερό Σύμβολο της Πίστεως, το «Πιστεύω».

(Από την έκδοση της Ιεράς Μητροπόλεως Ηλείας που έχει τίτλο: "ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ" - δια μεγάλους προσερχομένους στο άγιο Βάπτισμα - και την επιμελήθηκε ο θεολόγος κ. Γεώργιος Κομιώτης, Πρόεδρος της Δ.Ε. της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων Παραρτήματος Νομού Ηλείας).